

*Türkiye’de Akademik Özgürlük, TSBD Kongreleri ve Dezavantajlı Gruplar Üzerine Söz Söylemek**

Hatice Çoban Keneş**

Öz

Sempozyumlar, kongreler, konferanslar gibi akademik mecralar akademik özgürlüğün sınırlarına dair izlerin sürülebileceği yerler olarak analiz edilebilir. Bunu yapabilmenin yolu ise hegemonik söylemin, hâkim paradigmanın dışına çıkarak sınıfsal, etnik, dini, cinsiyete dayalı farklılıkları dolayısıyla dezavantajlı durumda olan grupların sorunlarını görünür kılan, hak odaklı araştırmaların kongrede sunulan bildirimler arasında yer alıp almadığına bakmaktır. Bu kapsamda çalışmanın iki temel amacı bulunmaktadır: İlki, Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) iktidarı dönemine denk gelen TSBD kongreleri aracılığıyla dezavantajlı durumda olan grupların yaşadığı sorunların görünür kılıp kılınmadığının, sorunların hangi bağlamda ele alındığının izinin sürülmesidir. İkincisi de, politik baskı koşullarının azaldığı ve arttığı hallerde akademik kamusal bir mecra olarak TSBD kongrelerinde “hassas” konular üzerine hâkim paradigmanın dışında söz söyleyebilen, fikir yürüten akademisyenlerin akıbetine dair çıkarımlarda bulunmaktır. Bu amaçla 2001 yılında, AKP iktidarı öncesindeki son TSBD kongresinden başlayarak 2003 ve 2005’te yapılan üç kongreye dair genel bir çerçeve çizilmiştir. İkinci olarak görece daha liberal bir dönem olan, AKP’nin Ermeni, Alevi ve Kürt açılımlarını başlattığı 2007 yılı ve sonrasındaki 2009, 2011, 2013 ve 2015’teki kongreler analiz edilmiştir. Son olarak, söz konusu liberal ortamın ağır baskı koşullarıyla değiştirdiği OHAL dönemine denk gelen 2017’deki kongre incelenerek toplamda altı kongrenin program içerikleri ve sunulan bildirimler; Kürtlerin, Ermenilerin, Alevilerin, kadınların ve çocukların sorunlarını değerlendirme biçimleri açısından betimsel olarak analiz edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Akademik özgürlük, eleştirel sosyal bilim, politik baskı, dezavantajlı gruplar, TSBD Kongreleri.

* Geliş tarihi: 07/06/2018 • Kabul tarihi: 27/06/2018

** Munzur Üniversitesi
hcoban06@hotmail.com

Academic Freedom in Turkey: TSSA Congresses and Talking on Disadvantaged Groups^{*}

Hatice Çoban Keneş^{**}

Abstract

Academic milieus such as symposia, congresses and conferences may be analyzed as places where the traces of academic freedom can be tracked. Such an analysis can be carried out through determination of whether the proceedings of these events include studies on disadvantaged groups that focus on class-based, ethnic, religious and sexual discrimination by moving beyond the hegemonic discourse and the dominant paradigm. Within this scope, the current study has two main areas of focus: the first is an analysis of whether and in what context the problems faced by the disadvantaged groups have been discussed in the Turkish Social Sciences Association's (TSSA) biannual congresses held during the rule of the Justice and Development Party (JDP); and the second is an evaluation of academics that offer a critical perspective on "sensitive" issues. To this end, the current paper, starting from the TSSA congress held in 2001 - a year before the JDP seized power- and including the congresses held in 2003 and 2005, offers a general evaluation of the congresses. In the second part, the paper addresses the congresses held in 2009, 2011, 2013 and 2015, which can be defined as a more liberal period of the JDP rule, coinciding with efforts towards a peaceful resolution to Armenian, Alawite and Kurdish questions. Finally, the paper offers an analysis of the last congress held in 2017 under the state of emergency that saw replacement of a liberal outlook of the government with straightforward pressure on dissent. A total of six congresses have therefore been analyzed with regard to the program content, the proceedings, and ways of handling the issues that relate to Kurds, Armenians, Alawites, women and children.

Keywords: Academic freedom, critical social science, political pressure, disadvantaged groups, TSSA Congresses.

* Received: 07/06/2018 • Accepted: 27/06/2018

** Munzur University
hcoban06@hotmail.com